

Oktoober 2013

TARGALT INTERNETIS UUDISKIRI

projekti viimase aja ja lähituleviku olulisematest sündmustest ja tegevustest

Noortepaneeli kevadine seminar Padisel.

Projekti kevadine noortepaneeli seminar toimus 19.-20. aprillil Padisel, Kallaste turismitalus.

Seminari esimesel päeval osalesid noored animatsiooni õpitoas, mille viisid läbi Nukufilmi Lastestudio animaatorid. Osalejatele tutvustati eelnevalt Andmekaitse Inspektsiooni poolt koostatud Kaamerate kasutamise juhendit, milles käsitletavate teemade hulgast tuli välja valida lühifilmi teema. Enne loovtöö alustamist tutvustasid Nukufilmi Lastestudio animaatorid lühidalt põhitõdesid, mida tuleb animafilmi valmistamisel silmas pidada ning seejärel jaguneti 5 tööruhma. Ühe tööruhma moodustasid seminari täiskasvanutest osalejad.

Teema valis iga töörühm ühise arutelu tulemusena ning seejärel jagati igaühele ülesanded tegelaste ja tausta joonistamiseks, osatähtjate liigutamiseks ja muuks vajalikuks. Loo ülesfilmist ja lõpliku variandi viimistlemist juhendasid Nukufilmi Lastestudio spetsialistid

Õpitoa tulemusena valmis 5 lühianimatsiooni, mis jutustavad, mida tuleb silmas pidada kui soovid kedagi pildistada või filmida, ning enda salvestatut kellelegi jagada, aga ka kust saab vajadusel nõu ja abi. Kõik loodud lühifilmid leiavad kasutust õppematerjalidena ning neid saab vaadata ka projekti veebilehel.

Noortepaneeli suvelaager Pivarootsis

Projekti Targalt internetis noorte suvelaager toimus tänavu 26.-29. augustil Pivarootsi õppe- ja puhkelaagris.

Laagris osalesid nii projekti noortepaneeli liikmed, nende koolikaaslased, kui ka õpilased koolidest, mis projekti noortepaneelis ei ole esindatud. Külalistena osalesid laagris Läti sarnase projekti noortepaneeli neli esindajat. Kokku oli laagrilisi koos täiskasvanud juhendajatega 60.

Teisel päeval arutasid noored koos Lasteabitelefoni 116 111 projektijuhi Külli Friedemanniga, milline viis ja sõnum on parim lasteabitelefoni teadvustamiseks laste ja noorte seas ja millistes keskkondades kampaaniat läbi viia. Arutati ka suvel Pivarootsi õppe- ja puhkelaagris toimuva projekti noortelaagri korraldamisküsimusi: milliseid huvitavaid õpitubaseid korraldada, kes neid läbi viiks ja millised võiksid olla vaba-aja tegevused.

Kahe päeva sisse mahtus ka põnev vaba-aja tegevus, mille viis Kallaste talu seiklusrajal läbi Seiklusringi OÜ juhendaja Valdo Kangur. Hillisõhtul toimus ekskursioon Padise kloostrisse, mille jooksul saadi teadmisi paiga ajaloost.

Laagri jooksul toimusid mitmed temaatilised töötoad. Projekti Targalt internetis koolitaja Eva Palgi eestvedamisel arutlesid nooremad laagrilised, milline on hea suhtlemine internetis. Vanematele laagrilistele toimus projekti koolitaja Birgy Lorenzi juhendamisel töötuba arvutikaitsest. Töötoas mängiti läbi ka õppemäng „Testides päriselu õpilasena“, mille jooksul tuli osalejatel leida lahendusi erinevatele situatsioonidele koolis, kodus ja internetis. Kõik laagrilised said ka õppida,

kuidas sünnib foorumteatri etendus ning lavastati kaks etendust, mida teise päeva õhtul esitleti.

Kolmandal päeval toimus õpituba vanematele õpilastele, kus veebikonstaabel Andero Sepp rääkis internetis leviva informatsiooni kriitilise hindamise vajadusest. Noorematele rääkis samast temast juhtiv politseispetsialist Anu Baum. Päeva teisel poolel said kõik osaleda

fotograafia õpitoas. Teoreetilises osas tutvustati tehnilisi vahendeid, räägiti kuidas saada häid kaadreid, kuidas fotosid töödelda, ning milliseid reegleid silmas pidada fotode üleslaadimisel avalikku keskkonda. Teooriale järgnes fotojaht, mille jooksul said noored kuulnud teadmisi rakendada. Fotojahi lõppedes demonstreeriti üksteisele õnnestunumaid fotosid.

Lisaks õpitubadele jätkus aega ka ujumiseks ja sporditegemiseks. Õhtuti toimus ühine koosviibimine, kus noored esitasid oma loomingut. Ühel õhtul esitleti interneti turvalise kasutamise teemalisi reklaame, viimasel õhtul kehastuti erinevateks popartistideks.

Selgusid õpilaskonkursi Targalt internetis 2012/2013 parimad

Neljandat korda toimunud Targalt internetis õpilaskonkursi teema lähtus selle aasta Turvalise interneti päeva temast „Minu õigused ja kohustused veebis“. Konkursile olid oodatud veebipõhised, interaktiivsed postrid, mis kirjeldaksid laste ja noorte arusaama õigustest ja kohustustest internetis. Osavõtt konkursist oli aktiivne, kokku laekus üle 100 võistlustöö. Konkursitöodes väljendusid väga loovalt laste ja noorte arusaamad ja teadmised, millised on nende õigused ja kohustused internetis tegutsemisel. Oma töödes olid autorid leidlikult kombineerinud tehnilisi ja kujunduslike lahendusi. Mitmed autorid olid selletarbeks ka loonud vastavasisulisi videoid.

Parimad selgitati välja kolmes vanusekategorias.

Nooremas vanuseastmes (I-IV klass) osutus võitjaks Melani Klaanberg Võru

Kreutzwaldi Gümnaasiumist, teise koha saavutas Mathias Heinla Roosna-Alliku Põhikoolist ja kolmandale kohale tulid Mihkel Märten ja Karel Kuus Võru Kreutzwaldi Gümnaasiumist.

Keskmisses vanuseastmes (V-VIII klass) saavutas esikoha Haanja Kooli võistkond, kuhu kuulusid Janeli Kõva, Karolin Jõgeva ja Ragne-Raili Lillipuu. Teine koht läks Haanja Kooli noormeestele Jürgen Joonas Simson, Brendan Glenn Koemets ja Germar Moorus. Kolmanda koha sai Kristiina Mellik Peetri Lasteaed-Põhikoolist.

Vanemas vanuseastmes saavutasid esikoha Eleri Jorro ja Piret Rummi Võru Kesklinna Gümnaasiumist, teise koha Gränty Reidla Surju Põhikoolist ning kolmandale kohale tulid Anne Mari Hansar ja Helen Birnbaum Tallinna Tehnikagümnaasiumist.

Insafe rahvusvaheline koolitusseminar Tallinnas 12.-14.03.2013

12.-14.03.2013 toimus Tallinnas Meriton Conference & Spa Hotellis kolmepäevane Insafe võrgustiku koolitusseminar. Tallinna seminaril osales 80 spetsialisti üle kogu Euroopa.

Koolitusseminari avas sotsiaalminister Taavi Rõivas, kes rõhutas oma avakõnes koostöö olulisust laste ja noorte turvalise ja teadliku interneti kasutuse edendamises.

Seminari esimene päev keskendus digitaalse kompetentsi teemaalkale. Arutati erinevate riikide kogemust kompetentsi määramises ning ühise mudeli väljatöötamise võimalikkusest. Eesti poolt tegi ettekande Mart Laanpere Tallinna Ülikoolist, kes andis ülevaate, kuidas Eesti üldhariduskoolide õppekava näeb ette digitaalse pädevuse

arendamist, ning õpetajakoolitustest tõstmaks õpetajate digitaalset pädevust. Kohtumise teisel päeval tutvustati ning arutati Euroopa Komisjoni uue loodava programmi *Connecting European Facility* eesmäärke, teenuste toetamist ning nende eeldatavat mõju.

Turvalise interneti keskuste abiliinide esindajad arutasid, kuidas töötab jututubade ja sotsiaalvõrgustike modereerimine, ning kuidas saaksid moderaatorid ning abiliini töötajad teha omavahel enam koostööd.

Osalejatel oli võimalus osa võtta Interneti turvalise kasutamise teemalistest koolitustundidest.

Jakob Westholmi Gümnaasiumis ning külastada Lasteabitelefoni 116111.

Insafe võrgustiku koolitusseminar Maltal

11.-13. septembril toimus Insafe võrgustiku <http://www.saferinternet.org/> koolitusseminar Maltal. Insafe võrgustik ühendab Euroopa 30 riigi (28 EL liikmesriiki, Island, Norra ja Venemaa) turvalise interneti keskust. Eestit esindab võrgustikus projekt „Targalt internetis“.

Koolitusseminari eesmärk oli eri riikide kogemuste ja parimate praktikate tutvustamine laste ja noorte interneti ning digitaalsete kommunikatsioonivahendite hea ja turvalise kasutamise toetamiseks. Koolitusseminaril osalesid ka IT-ettevõtete ja suhtlusportaalide esindajad, et koos võrgustikuliikmetega arutleda, kuidas teha paremini koostööd interneti hea kasutuse edendamises. Noorte arvamused ja mõtted jõudsid osalejateni Malta noortepaneeli esindajate kaudu.

Seminaril tutvustasid oma tegevust erinevad võrgustikud: ENACSO, INHOPE, POSCON, SPIRTO, EU Kids Online ning arutati, kuidas erinevate võrgustike vahelist koostööd tugevdada. Oma pakutavat teenust ning kasutajate turvalisust tagavaid meetmeid tutvustasid ASK FM, Instagram ning Twitteri esindajad, millele järgnesid interaktiivsed küsimuste-vastuste sessioonid.

insafe TRAINING SEMINAR
Malta 11 September – 13 September 2013

Kohtumisel toimusid erinevad töötoad: mõju hindamine, efektiivsem koostöö, 2015. aasta Turvalise interneti päeva korraldamine. Eraldi töötoad olid abiliini esindajatele. Kogu võrgustikku puudutavad otsused võeti vastu Insafe juhtkomitee koosolekul, kus osales iga võrgustikku kuuluva riigi esindaja.

Seminarile eelnenud perioodil olid kõik osalevad riigid esitanud valiku enda poolt väljatöötatud teavitusmaterjalidest ning kohapeal selgusid parimad neljas kategoorias: videod ja animatsioonid, mängud, mobiilapplikatsioonid ja teavitusmaterjalid, ning koolitusmaterjalid ja tunnikavad. Esitatud töödega on võimalik tutvuda veebilehel: www.saferinternet.org

Õpitoad „Targalt internetis“ 6-8 aastastele lastele koostöös Juku mängumaaga

Eelmisel õppeaastal hoo sisse saanud eelkooliealiste laste õpitoad Juku Mängumaadel jätkuvad ka sel aastal. Erinevalt möödunud perioodist on mängutubadesse oodatud nüüd ka vene õppekeelega lasteaedade ja koolide lapsed.

„Tere internet“ õpitoad toimuvad teisipäeviti ning kolmapäeviti Lasnamäe Tähesju ja Mustamäe Juku Mängumaal. Koolituste algus on 10.00.

Tunnis käsitletakse 6-7 aastasele lapsele olulisi teemasid, millega internetiga sinasõprust sõlmiv laps kokku puutub. Koolitus on mänguline – aktiivsed ülesanded vahelduvad arutelude ning käeliste tegevustega. Peale 50 minutilist „Targalt internetis“ töötuba saavad osalejad lustida tunnikese Mängumaa atraktsioonidel.

Programmis osalemise hind ühele lapsele on 2 eurot.

Töötubadesse registreerumine aadressil kadri@playland.ee või triin.kangur@hitsa.ee.

Konkurss „Nutikas nett – parim hariduslik digisisu 4-12 aastastele lastele“

Üle-euroopaline konkurss loomaks interaktiivseid materjale, mis pakuvad lastele ja noortele võimalusi veebis õppida, mängida, avastada ja leiutada kuulutati välja 9.mail. Konkurss toimub Insafe võrgustiku koordineerimisel Euroopa Komisjoni Turvalise interneti programmi raames. Konkursist võtab osa 28 Euroopa riiki. Eestis kuulutati konkurss projekti raames välja 15.mail.

Osalema oodatakse täiskasvanuid ja kuni 18-aastaseid noori. Täiskasvanud võistlevad kahes kategoorias: professionaalid, kes oma igapäevatoos tegelevad veebisisu loomisega või ostavad selleks teenust sisse (nt ettevõtted), ja täiskasvanud, kes teevad seda oma igapäevatöö kõrvalt (nt õpetajad, noorsootöötajad jne). Lapsed ja noored saavad osaleda kahes kategoorias: individuaalselt või kuni 3-liikmelise grupi, ning klassi- ja koolikollektiivina. Konkursitööde hindamisel arvestatakse sisu eakohasust, kasutajasõbralikkust ja atraktiivsust. Esitada võib erinevad materjale: alates veebilehtedest,

blogidest ja videotest kuni mobiilirakenduste ja tahvelarvutimängudeni, mis pakuvad lastele loovaid, interaktiivseid, meelelahutuslikke ja hariduslikke tegevusi.

Esitaja saab oma töö või lingi sellele üleslaadida konkursi veebilehele <http://www.bestcontentaward.eu/get-involved> oleva vastava kategooria vormi kaudu.

Tööde esitamise tähtaega on pikendatud kuni **31. oktoobrini 2013.**

Parimate väljaselgitamine toimub kahes voorus. Esmalt selgitatakse parimad neljas kategoorias Eestis ning iga kategooria võitja läheb edasi võistlema üle-euroopalisse vooru. Eesti parimad tehakse teatavaks novembris 2013 ning Euroopa auhinna võitjad kuulutatakse välja 2014. aasta Turvalise Interneti päeval 11. veebruaril.

Targalt internetis võistlusmäng koolidele

Lastekaitse Liit koostöös Hariduse Infotehnoloogia Innovatsioonikeskuse, Inimeseõpetuse Ühingu, Eesti Informaatikaõpetajate Seltsi ja Eesti Väitlusseltsiga korraldab interaktiivse võistlusmängu „Targalt internetis“.

Võistlusmängu eesmärk on innustada õpilasi omandama teadmisi ja oskusi interneti ning digitaalsete kommunikatsioonivahendite targemaks ja turvalisemaks kasutamiseks. Võistlusmäng „Targalt internetis“ sisaldab viktoriini, rollimänge, väitlust, koduseid ülesandeid (nt video tegemine) ning osavusmänge. Finaalis on kõikidel osalejatel võimalus osaleda lisaks ka robotika töötoas.

Võistlusmängu „Targalt internetis“ ülesanded käsitlevad järgnevat teemasid: suhtlemine võrgustikes ja privaatsus, kontod

Vihjeliini töö

Alates 2012. aasta novembrist on Eesti vihjeliin rahvusvahelise vihjeliinide võrgustiku INHOPE täisliige.

Perioodil 01.03.2013 – 30.09.2013 edastati vihjeliini veebilehel www.vihjeliin.ee oleva vormi kaudu 225 teadet, millest 12 sisaldas teavet veebilehtedest, mis sisaldasid laste seksuaalset ärakasutamist esitavat materjali, ning 94 teadet lastele ebasobivatest lehtedest, mis enamuses olid kergesti ligipääsetavad.

ja keskkonnad, mobiilsed vahendid, veebisisu kriitiline hindamine, positiivne legaalne veeb – muusika, filmid, mängud, kuidas ennast tehniliselt kaitsta (viirused ja pahavara).

Võistlusmängus osalevad 40 kooli üle Eesti. Koolivõistkonnas on 4-6 liiget (7.-8. klasside õpilased) ning juhendaja. Võistlusmäng viiakse läbi kolmes voorus: 10 piirkondlikku võistlust, 2 poolfinaali ja finaali.

Esimene piirkondlik võistlus toimub 8. novembril Pärnus, ülejäänud võistlused toimuvad Põlvas, Lähdel, Haljalas, Kuusalus, Peetris, Kärdlas, Lihulas, Nissis ja Tallinnas.

Kaks poolfinaali ja finaali toimuvad 2014. aasta veebruaris ja märtsis.

Vihjeliini veebilehte külastati nimetatud perioodil 603 korda.

Statistika perioodi kohta on kättesaadav
www.vihjeliin.targaltinternetis.ee/statistika.

Eesti elanikkonda oleme vihjeliini tööst ja veebilehest teavitanud erinevate ürituste ja meedia kaudu

INHOPE võrgustiku aastakoosolek Riias

23.-25.04.2013 osalesid Eesti vihjeliini esindajad INHOPE aastakoosolekul Riias. Kohtumisel tutvustasid 5 riigi vihjeliinid põhjalikult oma tööd, nende hulgas ka Eesti. Ettekandes anti ülevaade Eesti seadusandlusest, vihjeliini töö põhimõtetest, statistikast ning siseriiklikust ja rahvusvahelisest koostööst.

kommunikatsioonivahendite vahendusel. Arutlusel olid ka INHOPE-i andmebaasi uuendused ning andmebaasi kasutamine.

Lisaks arutati kohtumisel koostööd Interpoli ja Europoliga ning tutvustati INHOPE võrgustiku strateegiat võitluses laste seksuaalset ärakasutamist esitavate materjalide leviku vastu internetis ning muude digitaalsete

Projekti aastaraamat juuni 2012 – mai 2013

Trükist ilmus projekti aastaraamat juuni 2012 – mai 2013, mis annab ülevaate läbiviidud tegevustest ja saavutatud tulemustest. Aastaraamatuga saab tutvuda projekti veebilehel <http://www.targaltinternetis.ee/projektist/aastaraport/>.

Järgmine **Nõuandva kogu** kohtumine toimub 31. oktoobril Eesti Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse ruumides.